

induló bábokat. A nevelőnél is ezért fontosabbak az erkölcsi sajátságok és az értelem, mint az ismeretek mennyisége, mert az ilyen nevelő alkalmazni tudja oktatását a tanuló értelmi fokához, azon lesz, hogy növendékének értelme, ítélő képessége gyarapodjék. Nem szabad az ismereteket a gyermekre a tekintély erejével ráerőszakolni, hanem szerezzze meg a gyermek a tudást saját gondolkodásával, mert csak így lesz az az ismeret egészen a saját tulajdona, így tudja alakítani és alkalmazni. Az öntevékenység gondolatát általában nagyon szépen fejtegeti Montaigne. Azt akarja, hogy az oktatás teljesen gyakorlati, tevékeny és élénk legyen. Ezért el akarja hagyni az akkori tanításból a scolastikus és verbalis felesleget, e helyett a tanítást közvetlen kapcsolatban szeretné látni az étellel. — A tudományról nagyon magas véleménye van, ezért a tudományos oktatást válogatott növendékeknek tartja fentartandónak. A nők értelmét gyengének tartja ahhoz, hogy tudományos képzésben részesüljenek. Tehát nem volt híve a magasabb nőnevelésnek. K—n.

*

Az élőnyelvi irodalmi oktatás című rövid közleményében G. Delobel a *Revue Universitaire* 3. füzetében elismeri, hogy a direkt módszer eddigelé csupán a kezdő fokra van kidolgozva s konstatálja, hogy a felsőbb osztályok irodalmi tanításának eljárásai még nincsenek szabatosan megállapítva. Ebben a tekintetben még kiéptítésre vár a direkt módszer. Régente a szépirodalmi olvasmányok uralkodtak, ma a történeti, földrajzi, természettudományi olvasmányok jutottak hatalomra s a két csoport között nincsen megszabva a helyes arány. Az olvasás módjának kérdése sincs kellőképen megvilágítva. Egyre vitatkoznak a fordítás hívei s az idegen nyelvű magyarázat szószólói, pedig célszerű volna különbséget tenni a nyelvi tanulmányra szolgáló s a tisztán önmagukért, tartalmi és formai szépségeikért olvasott szövegek között. Amazokat elegendő volna idegen nyelven feldolgozni, emezeket le kellene fordítani és anyanyelven behatóbban fejtegetni. Kutatni kell még, hogy melyek a legalkalmasabb eljárások a szókincs lényeges részének elsajátítására, a nyelvtani helyesség megszerzésére, pontosabban meg kell állapítani az olvasmányok jegyzékét, részletezni feldolgozásuk módját, végül megjelölni az idegen nyelvű szakdolgozatok szerepét és határait.

*

A francia nyelv válsága s a történeti nyelvtan tanítása címen a *Revue Universitaire*-ben *Albert Dauzat* kiindul abból az általános panaszból, hogy az anyanyelvi tanulmányok színvonala folytonosan süllyed. A tanárok azt hangoztatják, hogy a tanulók nem ismerik eléggé saját nyelvüket s nem tudnak franciául írni. Az

anyanyelv válságos helyzetbe került: a XIX. század elejéig a latin nehezedett reá, most pedig az élőnyelvek és természettudományok fenyegetik elnyomással. A cikkíró a tanterveket okolja, hogy a történeti nyelvtannak mindig szűkebb térre szorításával maguk segítették elő az anyanyelv ismeretének csökkenését. Az irodalom a tantervek hibája folytán elnyomja a nyelvi tanulmányt. «Valóban nem tudom — mondja Dauzat — vajjon mi a célja a középiskolai anyanyelvi oktatásnak. Az-e, hogy nyelvükön beszélni és írni tudó embereket, vagy az-e, hogy irodalmi kritikuskokat képezzen?» A komoly anyanyelvi tanulmánynak elengedhetetlen föltétele, hogy rövid, de összefüggő áttekintést adjunk az anyanyelvnek történeti fejlődéséről, holott a mai tanterv csak alkalomszerű magyarázatokat említ. Javasolja Dauzat, hogy a *troisième* vagy *seconde* osztályban heti három órából egy-egy felet a történeti nyelvtanra kellene fordítani. Az irodalmi oktatás nem sokat vesztené evvel s másrészt eltűnnék végre az a hagyományos felfogás is, mely nyelvtani és irodalmi osztályokra tagolta a középiskolát s a felsőbb osztályokból kizárta a nyelvi tanulmányokat.

*

Az internátusok Franciaországban. A *Revue Universitaire* 6. száma a havi krónikában közli, hogy az internátusnak, ennek a Franciaországban mindeddig népszerű intézménynek csillaga hanyatlóban van. A statisztika adatai szerint Párizsban is, a vidéken is folytonosan csökken a bennlakó tanulók száma s a szülők mindinkább szeretik otthon tartani gyermekeiket. Ez a jelenség nem nagyon igazolja az internátusi rendszer szószólói által a francia családi életnek bomlásáról festett vigasztalan képet. Egy párizsi tanár, ki tanulmányozni óhajtja az internátus válságának ügyét, a következő kérdésekkel fordul az érdeklődőkhöz: «Célszerű volna-e az internátust megszüntetni? Mivel lehetne pótolni? Nem volna-e helyesebb megtartani és javítani rajta? Melyek volnának a legsürgősebb reformok?»

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1909. 51. Jahrgang.

Ötödik füzet (május): *Paul Ziertmann*, Az amerikai College és a német felső tagozat, az iskolaszervezet egyik kérdése. — *Dr. Christoph Schmehl*, A függvényfogalom kifejtése a középiskolák matematikai oktatásában. — *Dr. Bernhard Neuendorf*. Néhány angol nevelésszükséglet. — Szemle. — Irodalom.

*